

بوده‌اند. تکوین و پیدایی جنبش کارگری در ایران حاصل تلاش آن دسته از فعالیتی است که تحت تأثیر تجربه شوروی بر آن شدند تا به تقلید از اتحادیه‌های کارگری اتحاد شوروی در داخل کشور نیز به تشکیل اتحادیه مبادرت ورزند. بر همین اساس افرادی از این طبقه موفق شدند، مقارن با پیروزی انقلاب مشروطه نخستین اتحادیه کارگری را در چاپخانه‌ای در تهران بنیان گذاشته و بدین ترتیب شالوده فعالیت‌های صنفی و سندیکالیستی را در ایران پی‌ریزی کنند.

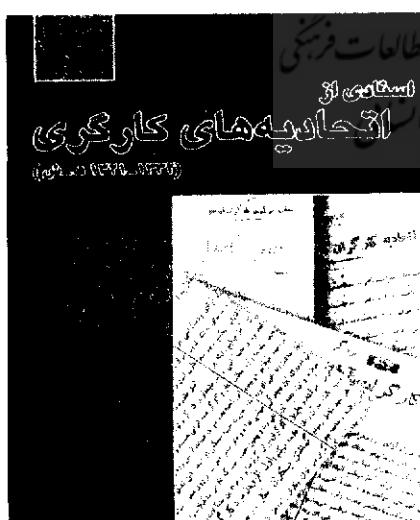
از آن هنگام تا پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، اتحادیه‌های کارگری چهار دوره را پشت سر گذاشتند که عبارت است از: مرحله پیدایش و نمو این نهاد تا استقرار رضاشاه بر اریکه قدرت. دوران دوم یا مرحله سرکوب و اختناق با ورود متفقین به ایران در

کتاب حاضر، کاستی‌ها و افزایش‌های چاپ سنگی آشکار می‌شود که در مقدمه کتاب اشارتی به آن شده است.

کتاب حاضر، علاوه بر متن اصلی روزنامه خاطرات، حاوی ۱۰۶ برگ سند از تلگراف و نامه و گزارش‌هایی چند می‌باشد که هر یک به نوعی با متن اصلی در ارتباط است که به کوشش خانم قاضیها، استاد مزبور بازنویسی و ضمیمه متن خاطرات به چاپ رسیده است. در پایان کتاب چهل و یک عکس از امپراتوران، پادشاهان و اعضای خانواده‌های سلطنتی اروپا که شاه در ضمن سه سفر خود به اروپا با آنها ملاقات کرده بود به چاپ رسیده است.

اسنادی از اتحادیه‌های کارگری

به کوشش محمود طاهر احمدی، انتشارات سازمان اسناد ملی ایران، تهران، ۱۳۷۹، ۶۰۸ ص، قطع وزیری، ۲۵۰۰ تومان.

از ویژگی‌های بارز سال‌های پرنش پس از شهریور ۱۳۲۰ تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ پیدایش و رشد فزاینده طیف متنوعی از احزاب و گروه‌های سیاسی و تشکل‌های صنفی با مذهبی است. در این میان اتحادیه‌های کارگری به سبب گسترش شعاع فعالیت‌های صنفی-سیاسی خود در بیشتر کارخانه‌ها و مراکز صنعتی از اهمیت خاصی برخوردار

مقدمه کتاب به آن اشاره شده است. یکی از محسن درخور کتاب آن است که برای برقراری ارتباط اسناد با رویدادها تدوین کننده آن‌ها مطالبی را نوشته است که پژوهش‌گران را برای بی‌جوبی وقایع یاری می‌کند. هر چند این اسناد آگاهی‌های فراوانی درباره اتحادیه‌ها و تشکل‌های کارگری مانند "اتحادیه کارگران، پیشه‌وران و دهقانان اصفهان" و دو اتحادیه "اسکی" و "اما" و نیز "اتحادیه کارگران و بزرگران ایران" به رهبری یوسف افتخاری در اختیار خواننده قرار می‌دهد، اما در حقیقت باید گفت کتاب حاضر تاریخچه فعالیت "شورای متحده مرکزی اتحادیه‌های کارگران و زحمتکشان ایران" است که وابسته به حزب توده بود. این اسناد چگونگی فعالیت فراغیر شورای متحده در شهرهای مهم کشور و در گیری‌هایش را با حاکمیت و اتحادیه‌های رقیب به خوبی نشان می‌دهد.

خوشبختانه تعداد زیادی از اعلامیه‌های شورای متحده در مقاطع مختلف فعالیت آشکار و پنهانش به چاپ رسیده که مجموع آن‌ها موضع گیری‌های صنفی-سیاسی شورای متحده را به ویژه در برخورد با دولت قوام‌السلطنه نمایان می‌کند. در بخش مربوط به اصفهان که پر جنمترین قسمت کتاب به شمار می‌رود، اسناد فراوانی به توصیف صحنه‌هایی از در گیری‌های خونین کارگری که اغلب میان شورای متحده و مخالفانش برپا می‌شد،

شهریور ۱۳۲۰ خاتمه یافت؛ و دوران سوم، با سال‌های شکوفایی و تکامل اتحادیه‌های کارگری آغاز شد و تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ ادامه یافت. از آن پس تا انقراض سلطنت پهلوی که دوران رکود و رخوت اتحادیه‌های غیردولتی بود، گاه‌گاه فعالیت‌های محدودی در شکل اعتصاب‌های کارگری صورت گرفت. با پیروزی انقلاب اسلامی، جنبش کارگری به راهی دیگر افتاد که با پیشینه هفتاد ساله خود تفاوت‌های اساسی داشت.

کتاب "asnadi az etedadieh-hai kargeri" در برگیرنده گزینه‌های پر جسم از اسناد اتحادیه‌های دوران سوم یا همان سال‌های فعالیت آشکار و گسترده اتحادیه‌ها در فاصله شهریور ۱۳۲۰ تا ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ است. اسناد مندرج در این مجموعه بر اساس اسناد ده استان و شهر به ترتیب الفبا ترتیم شده است. اسناد کارگری بعضی از شهرها مانند اصفهان و همدان از جسم زیادی برخوردار است و سیر رخدادهای مهم کارگری از آغاز تا پایان در اسناد دنبال شده است. در مقابل، حجم اسناد برخی دیگر از شهرها و استان‌ها مانند آذربایجان و لرستان ناجیز، اما درخور توجه می‌باشد. دو استان خوزستان و مازندران که همواره کانون وقوع حوادث مهم کارگری و اعتصاب‌های گسترده و خونین بوده‌اند، کاستی فاحشی در اسنادشان مشاهده می‌شود که در

اختصاص یافته است که در مجموع به فهم حوادث تاریخی آن زمان کمک شایانی می‌کند. استناد مربوط به شورای متحده که بخش زیادی از آن در بخش تهران به چاپ رسیده است، علل سرکوب شورا در هنگام زمامداری احمد قوام و نیز چگونگی فعالیت پنهان شورا و سرانجام آن در خلال غیرقانونی اعلام شدن آن را بیان می‌کند. از دیگر ویژگی‌های کتاب چاپ استناد مربوط به دوران نخست وزیری دکتر مصدق و نحوه برخورد دولت وی با اتحادیه‌های کارگری است. استناد این قسمت در مجموعه استناد اصفهان، تهران، فزوین، خوزستان، مازندران و همدان به چاپ رسیده که در لابه‌لای آن‌ها علل و اسباب اعتضاب‌های گسترده کارگری بازگو شده است. این استناد نشان می‌دهند که شورای متحده مرکزی در دوران نخست وزیری دکتر مصدق علی‌رغم غیرقانونی بودنش عملآ فرucht دیگری یافت تا در صحنه سیاسی کشور به رهبری تحرکات کارگری پیروزدارد و اعتضاب‌هایی را در گوشه و کنار سامان بخشد. به طور کلی استناد مندرج در این کتاب آگاهی‌های گوناگونی درباره اتحادیه‌های کارگری در دسترس محققان و علاقه‌مندان قرار می‌دهد و راه را برای پژوهش‌های بعدی هموار می‌کند.

فرم اشتراک

فصلنامه فرهنگی و اجتماعی گفتگو مجله‌ای است که از طریق مقالات، نقد و تفسیر اخبار به بررسی و ارزیابی مسائل اجتماعی و فرهنگی ایران و جهان می‌پردازد.

تکفروشی و حق اشتراک مهمترین منابع تأمین مخارج این نوع نشریات هستند. در صورتی که روش گفت و گو را می‌پسندید و ماندگاری آن را برای فرهنگ و جامعه مفید می‌دانید ما را یاری کنید.

شوابیط اشتراک:

بهای اشتراک سالانه (۴ جلد) در داخل کشور (با احتساب هزینه پست) دو هزار تومان است. برای مؤسسات و کتابخانه‌ها چهار هزار تومان و برای محصلین و دانشجویان هزار و شصصد تومان.

متقاضیان می‌توانند وجه اشتراک را نقداً به نماینده مجله بپردازند و رسید دریافت کنند. یا وجه اشتراک را به حساب جاری شماره ۵۷۸/۵ بانک ملت شعبه بلوار کشاورز به نام مراد ثقفی واریز کنند و اصل برگه را با ذکر نشانی دقیق (با قید کدپستی) به نشانی صندوق پستی مجله ارسال کنند.

.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

فرم اشتراک دوسالانه

فصلنامه فرهنگی و اجتماعی گفتگو مجله‌ای است که از طریق مقالات، نقد و تفسیر اخبار به بررسی و ارزیابی مسائل اجتماعی و فرهنگی ایران و جهان می‌پردازد.

تکفروشی و حق اشتراک مهمترین منابع تأمین مخارج این نوع نشریات هستند. در صورتی که روش گفت و گو را می‌پسندید و ماندگاری آن را برای فرهنگ و جامعه مفید می‌دانید ما را یاری کنید.

شرایط اشتراک:

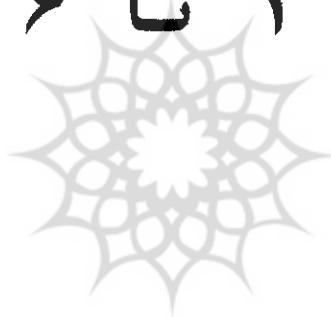
بهای اشتراک سالانه (۸ جلد) در داخل کشور (یا احتساب هزینه پست) چهار هزار تومان است. برای مؤسسات و کتابخانه‌ها هشت هزار تومان و برای محصلین و دانشجویان سه هزار و دویست تومان.

متقاضیان می‌توانند وجه اشتراک را نقداً به نماینده مجله پیردازند و رسید دریافت کنند. یا وجه اشتراک را به حساب جاری شماره ۵۶۷۸/۵ بانک ملت شعبه بلوار کشاورز به نام مراد ثقیقی واریز کنند و اصل برگه را با ذکر نشانی دقیق (با قید کدپستی) به نشانی صندوق پستی مجله ارسال کنند.

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

سالنامه‌های گفتگو

۱۴

پژوهشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پریال جامع علوم انسانی

قیمت هر مجلد: ۲۰۰۰ تومان

مطبوعاتی پارس

ویژه کتابخانه‌ها - دانشگاهها - مراکز فرهنگی و تحقیقاتی و محققان
خرید و فروش دوردهای کامل و صحافی شده مجلات ادواری (قدیم - جدید)

عنوانین مجلات عبارتند از:

۱- سخن	●	۵- موسیقی	۹- فرهنگ ایران زمین
۲- یغما	●	۶- کلک	۱۰- راهنمای کتاب
۳- پیام نو	●	۷- نگین	۱۱- رادیو ایران
۴- پیام نوین	●	۸- وحید	۱۲- بررسیهای تاریخی
وغیره			

فهرست شامل مجلات ادبی - تاریخی - هنری - سیاسی - علمی - فرهنگی
می‌باشد در ضمن ۲۰۰ دوره مجلات ادواری (قدیم و جدید) بصورت
کامل و صحافی شده جهت آرشیو یکجا بفروش می‌رسد.

آدرس: تهران - میدان انقلاب ، ابتدای گارگر شمالی نرسیده به چهارراه
فرصت ، پاساژ سعید ، طبقه دو

فاکس: ۸۸۸۷۳۸۶

تلفن: ۶۴۱۸۸۶۱

۶۴۱۸۵۴۹

۶۴۱۸۴۴۸

ویژه کتاب و نشر

کتاب

از تازه ترین کتابهای انتشار یافته در
داخل و خارج کشور باخبر شوید.
تقدیم‌های مناسب بیان را برای کتابهای جدید بخوانید.
بهترین کتابهای ایران را برای مطالعه خود
ونزد دیگران تان انتخاب کنید.
از مسائل نشر ایران اطلاع یابید.
با اهل قلم آشنا شوید.

و با پیوستن به جمع مشترکان مجله جهان کتاب از
تخفیفهای ویژه بهترین ناشران کشور بهره مند شوید.
تهران. صندوق پستی ۱۴۷-۱۱۳۵۵ تلفن ۰۲۱-۸۷۳۴۵۱۷